

Neljapäev, 2. aprill 2009

Koolid paremaks: Euroopa koostöökava

P6_TA(2009)0217

Euroopa Parlamendi 2. aprilli 2009. aasta resolutsioon teemal „Koolid paremaks: Euroopa koostöökava” (2008/2329(INI))

(2010/C 137 E/09)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikleid 149 ja 150, mis käsitlevad haridust, kutseõpet ja noorsugu;
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 14, mis käsitleb õigust haridusele;
- võttes arvesse komisjoni 3. juuli 2008. aasta teatist „Parandada 21. sajandiks vajalikke pädevusi – koole käsitlev Euroopa koostöökava” (KOM(2008)0425);
- võttes arvesse komisjoni 16. detsembri 2008. aasta teatist „Ajakohastatud strateegiline raamistik üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal” (KOM(2008)0865);
- võttes arvesse komisjoni 12. novembri 2007. aasta teatist „Elukestva õppimise panus teadmiste, loovuse ja innovatsiooni heaks. Nõukogu ja komisjoni 2008. aasta ühise arenguaruande kavand tööka „Haridus ja koolitus 2010” rakendamise kohta” (KOM(2007)0703);
- võttes arvesse 10-aastast tööka „Haridus ja koolitus 2010” ⁽¹⁾ ning järgnenud ühiseid vahearuandeid selle rakendamise edukuse kohta;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. novembri 2006. aasta otsust nr 1720/2006/EÜ, millega luuakse tegevusprogramm elukestva õppe alal ⁽²⁾;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta soovitus 2006/962/EÜ võtmepädevuste kohta elukestvas õppes ⁽³⁾;
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 13.–14. märtsi 2008. aasta kohtumise eesistujariigi järeldusi, eelkõige osa, mis käsitleb inimestesse investeerimist ja tööturgude ajakohastamist;
- võttes arvesse nõukogu 15. novembri 2007. aasta resolutsiooni hariduse ja koolituse kui Lissaboni strateegia peamiste edasiviivate jõudude kohta ⁽⁴⁾;
- võttes arvesse 21. sajandi hariduse rahvusvahelise komisjoni aruannet UNESCOle;
- võttes arvesse nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 21. novembri 2008. aasta järeldusi noorte 21. sajandiks ettevalmistamise ja koole käsitleva Euroopa koostöökava kohta ⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ EÜT C 142, 14.6.2002, lk 1.⁽²⁾ ELT L 327, 24.11.2006, lk 45.⁽³⁾ ELT L 394, 30.12.2006, lk 10.⁽⁴⁾ ELT C 300, 12.12.2007, lk 1.⁽⁵⁾ ELT C 319, 13.12.2008, lk 20.

Neljapäev, 2. aprill 2009

- võttes arvesse oma 26. veebruari 2004. aasta resolutsiooni koolide ja koolihariduse rolli kohta avalikkuse ligipääsu suurendamisel kultuurile ⁽¹⁾;
  - võttes arvesse oma 8. septembri 2005. aasta resolutsiooni Euroopa koolide süsteemi arendamise võimaluste kohta ⁽²⁾;
  - võttes arvesse oma 27. septembri 2007. aasta resolutsiooni Euroopa haridus- ja koolitussüsteemide tõhususe ning võrdsete võimaluste kohta ⁽³⁾;
  - võttes arvesse oma 13. novembri 2007. aasta resolutsiooni spordi rolli kohta hariduses ⁽⁴⁾;
  - võttes arvesse oma 23. septembri 2008. aasta resolutsiooni õpetajahariduse kvaliteedi parandamise kohta ⁽⁵⁾;
  - võttes arvesse oma 18. detsembri 2008. aasta resolutsiooni elukestva õppimise panuse kohta teadmiste, loovuse ja innovatsiooni heaks ning töökava „Haridus ja koolitus 2010” rakendamise kohta ⁽⁶⁾;
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
  - võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit (A6-0124/2009),
- A. arvestades, et liikmesriigid vastutavad haridussüsteemi korralduse, sisu ja reformimise eest; arvestades, et teabe ja heade tavade vahetus ning koostöö ühiste probleemide lahendamisel on suurepärased vahendid reformide toetamiseks; arvestades, et komisjon mängib olulist rolli kõnealuse koostöö hõlbustamisel;
- B. arvestades, et majanduslikud ja sotsiaalsed muutused Euroopa Liidus, tegurid, millest sõltub ühtne turg, ning globaliseeruva majanduse uued võimalused ja nõuded loovad kõikide riikide haridussüsteemide jaoks ühiste ülesannete kogumi, muutes haridus- ja koolitusala koostöö Euroopa tasandil veelgi vajalikumaks;
- C. arvestades, et haridussüsteemide tulemuslikkuse märkimisväärsed erinevused ELis võivad suurendada erinevusi liikmesriikide majanduslikus ja sotsiaalses arengus ning seada ohtu Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisele;
- D. arvestades, et hariduse rolli kindlustamiseks nn teadmiste kolmnurgas (haridus, teadustegevus, innovatsioon ja haridus) on vaja süsteemseid meetmeid, millega seoses Euroopa Liit toetab tulevase arengu, konkurentsivõime ja sotsiaalse ühtekuuluvuse pikaajalist strateegiat ning hariduse lisamist Lissaboni protsessi eeloleva läbirääkimistevooru prioriteetide hulka;
- E. arvestades, et sihttasemed on oluline vahend edasiste reformide teostamiseks, sest need võimaldavad mõõta edusamme hästi määratletud ühiste eesmärkide suunas;
- F. arvestades, et nõukogu on 2010. aastaks heaks kiitnud kolm kooliharidusega seotud sihttasemet: koolist väljalangemise, lugemisoskuse ja keskhariduse omandamise kohta; arvestades, et nende sihttasemet suunas ei ole veel tehtud piisavalt edusamme;
- G. arvestades, et Lissaboni tegevuskava eesmärkide saavutamisel on otsustava tähtsusega see, et kõik noored omandaksid põhioskused ja võtmepädevused ning haridustase tõuseks;

⁽¹⁾ ELT C 98 E, 23.4.2004, lk 179.

⁽²⁾ ELT C 193 E, 17.8.2006, lk 333.

⁽³⁾ ELT C 219 E, 28.8.2008, lk 300.

⁽⁴⁾ ELT C 282 E, 6.11.2008, lk 131.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0422.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0625.

Neljapäev, 2. aprill 2009

- H. arvestades, et noorte haridustasemel on otsene mõju nende hilisematele töövõimalustele, sotsiaalsele osalusele, edasistele õpingutele või koolitusele ja sissetulekule;
- I. arvestades, et naiste haridus mõjutab eriti kogukondade haridusalast tulemuslikkust, ning arvestades, et tüdrukute lõpetamata või mitterahuldav haridus ei pruugi tulla kahjuks mitte ainult neile, vaid kanda mahajäämuse edasi järgmisesse põlvkonda;
- J. arvestades, et ebavõrdsus ja varajane koolist väljalangemine põhjustavad kõrgeid sotsiaal- ja majanduskulusid ja kahjustavad sotsiaalset ühtekuuluvust, ning arvestades, et kõik eraldamise vormid koolis nõrgestavad riiklike haridussüsteemide taset tervikuna;
- K. arvestades, et praegu täheldatakse ärevusttekitavat koolivägivalla kasvu koos rassismi- ja ksenofoobiailmingutega koolikeskkonnas, mis on tingitud kahest põhilisest tendentsist haridusasutustes – mitmekultuurilisusest ja klassivahede süvenemisest –, kusjuures olukorda raskendab veelgi sobivate sekkumise, õpilaste toetamise ja kontaktimehhanismide puudumine haridussüsteemis;
- L. arvestades, et avatud haridusmudelid edendavad ebasoodsamas sotsiaalses olukorras olevate õpilaste gruppe ja hariduslike erivajadustega õpilaste integreerimist ning suurendavad solidaarsust eri oludest pärit õpilaste vahel;
- M. arvestades, et hästi väljatöötatud eelharidus aitab olulisel määral kaasa ebasoodsamas sotsiaalses olukorras olevate rühmade (näiteks madala sissetulekuga peredest ja vähemuste seast pärinevate laste) integreerimisele, võib aidata tõsta üldist oskuste taset, vähendab haridusalaseid erinevusi ning on otsustavalt tähtis võrdsuse suurendamisel ja väljalangemise määra vähendamisel;
- N. arvestades, et koolidel on otsustav tähtsus laste ühiskondlikus ja õppeelus ning isiklikus arengus, samuti neile demokraatlikus ühiskonnas osalemiseks ja kodanikuaktiivsuseks vajalike teadmiste, oskuste ja väärtuste edasiandmisel;
- O. arvestades, et praeguse ülemaailmse finants- ja majanduskriisi ajal on haridusel ja koolitusel põhiroll innovaatiliste oskuste ja oskusteabe arendamisel ning teadmiste vaba liikumise tagamisel, mis on ideaalne vahend majanduse elavdamiseks ja tööturu koondamiseks; märkides siiski, et haridus- ja koolituspoliitika peamine eesmärk ei ole rahuldada turu vajadusi ega täita töölase konkurentsivõime kriteeriume, vaid tagada, et õpilased saavutavad ühtsetele hariduskriteeriumidele vastava üldise teadmiste standardi, mille tulemuseks on täielikult väljakujunenud isiksus;
- P. arvestades, et nii õppekava kui ka õpetamise ja hindamise meetodika peaksid võimaldama igal õpilasel omandada võtmepädevused ning arendada oma täielikku potentsiaali; arvestades, et laste füüsiline ja vaimne heaolu ning meeldiv õpikeskkond on positiivsete õpitulemuste saavutamiseks üliolulised;
- Q. arvestades, et selliseid õppeaineid nagu kunsti ja muusikat sisaldav laiapõhjaline haridus võib kaasa aidata isikliku eneseteostuse ja enesekindluse edendamisele ning loovuse ja uuendusmeelsuse arendamisele;
- R. arvestades, et kulutused haridusele tuleks eelkõige suunata valdkondadesse, mis parandavad kõige enam õpilaste edasijõudmist ja arengut;
- S. arvestades, et õpetamise kvaliteeti peetakse koolikeskkonna kõige olulisemaks teguriks, mis mõjutab õpilaste õpitulemust;
- T. arvestades, et liikuvus ja vahetused võivad soodustada kultuuridevahelist, keelealast, sotsiaalset ja õppeainega seotud pädevust, suurendada nii õpilaste kui ka õpetajate motivatsiooni ning aidata täiustada õpetajate pedagoogioskusi;

Neljapäev, 2. aprill 2009

- U. arvestades, et koolid moodustavad ainult ühe osa osaliste rühmast, kes jagavad kollektiivset vastutust noorte hariduse eest,
- V. arvestades, et haridus- ja koolitussüsteemi arengu tõhusaks pikaajaliseks jälgimiseks on vaja välja kujundada hindamise kultuur;
- W. arvestades, et oma ülalnimetatud 8. septembri 2005. aasta resolutsioonis rõhutas parlament vajadust reformida Euroopa koolide juhtimissüsteemi, et lahendada uued ülesanded, mis on seotud eelkõige laienemise ja selle tagajärgedega,
1. tervitab komisjoni ülalnimetatud 3. juuli 2008. aasta teatist ning selles tehtud ettepanekut peamiste valdkondade kohta, kus komisjon soovib tulevikus koostööd teha;
  2. väljendab rahulolu komisjoni ülalnimetatud 16. detsembri 2008. aasta teatisega ning selles soovitatud meetmetega;
  3. toetab seisukohta, et kooliharidus peaks olema keskne prioriteet Lissaboni strateegia järgmises tsükliis;
  4. väljendab heameelt liikmesriikide nõusoleku üle teha koostööd koolihariduse peamistes valdkondades; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kasutaksid täielikult seda võimalust üksteiselt õppida;

Parandada kõikide õpilaste pädevusi

5. nõuab tungivalt, et liikmesriigid teeksid kõik võimaliku, et anda kõikidele noortele põhioskused, mis on edasiste õpingute aluseks, ja jätkaksid jõupingutusi soovitusel 2006/962/EÜ rakendamiseks ning varem kokkulepitud sihttasemete saavutamiseks;
6. tunneb muret õpilaste kirja- ja arvutamisoskuse taseme langemise pärast ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid kõik vajalikud meetmed selle arengusuuna ümberpööramiseks;
7. soovib liikmesriikidel täiendavalt kaaluda strateegiaid, mille eesmärk on vähendada soolist ebavõrdsust põhioskuste valdkonnas;
8. nõuab tungivalt, et liikmesriigid jätkaksid jõupingutusi koolist väljalangemise vähendamiseks; toonitab vajadust ohustatud õpilased võimalikult kiiresti kindlaks teha ning pakkuda neile täiendavat toetust ja väljaspool tunde toimuvat õppetegevust, toetada neid üleminekul ühelt koolitasemelt järgmisele ja anda erivajadustega õpilastele individuaalsed õppevõimalused;
9. märgib, et noori inimesi Euroopa Liidus iseloomustab väga nõrk keskendumisvõime; palub seetõttu komisjoni korraldada uuring, et välja selgitada õpilaste keskendumisraskuste peamised põhjused;
10. on seisukohal, et koolid peaksid andma kvaliteetset haridust kõikidele lastele ning seadma kõikidele õpilastele kõrged eesmärgid, pakkudes erinevaid õpivõimalusi ja täiendavat tuge iga õpilase vajadustega arvestamiseks;
11. seetõttu kutsub liikmesriike üles tagama, et nende hariduspoliitikas saavutatakse tasakaal võrdsuse ja kvaliteedi vahel, pannes rõhku ebasoodsatest oludest pärit õpilaste sotsiaalse olukorra leevendamise meetmetele ning õppeprotsessi kohandamisele nende erivajadustega, pakkudes sel viisil võrdset juurdepääsu haridusele;

Neljapäev, 2. aprill 2009

12. ühtlasi nõuab tungivalt, et liikmesriigid suurendaksid ebasoodsas olukorras olevate rühmade juurde-
pääsu kutseõppele ja ülikooliharidusele vastavalt kõrgeimatele standarditele, muu hulgas koostades ja kuulu-
tades välja asjakohased stipendiumikavad;
13. soovib avatud haridusmudeleid, mille raames koolikogukonnad peegeldavad ühiskonna mitmekesi-
sust, vältides mis tahes eraldamist;
14. nõuab seetõttu tungivalt, et liikmesriigid seaksid eesmärgiks täielikult kaotada romi klasside/asutuste
eraldamine alghariduses, samuti teostaksid järelevalvet ja kaotaksid romi laste ebaseadusliku paigutamise
vaimsete puuetega laste klassidesse;
15. peab tähtsaks, et noori valmistataks kooli, keskkooli ja ülikooli ajal ette paindlikkuseks tööturul,
arvestades selle muutuvust(tööandjate nõudmised võivad kiiresti muutuda);
16. nõuab koolide õppekavade tänapäevaseks muutmist ja täiendamist, nii et need kajastaksid praegust
tegelikku sotsiaalset, majanduslikku, kultuuri- ja tehnikaalast olukorda ning oleksid tööstuse, äri ja tööturuga
tihedalt seotud;
17. on siiski seisukohal, et haridussüsteemi reform peaks olema põhimõtteliselt suunatud isiksuse täie-
likule ja mitmekülgsel arengule, kasvatades inimõiguste ja sotsiaalse õigluse austamist, toetades elukestvat
õpet isikliku arengu ja erialase täienduse, keskkonnakaitse ning isikliku ja ühiskondliku heaolu eesmärgil; on
seisukohal, et niisuguses kontekstis on omandatud teadmiste ühitamine turunõudlusega kahtlemata haridus-
süsteemide jaoks prioriteet, kuid ei ole nende esmane ja põhimõtteline eesmärk;
18. on veendunud, et koolid peaksid lisaks tööalase konkurentsivõime parandamise püüdlustele andma
kõikidele noortele võimaluse arendada oma täielikku potentsiaali vastavalt nende isiklikele võimetele;
rõhutab, et on tähtis luua selline õppekeskkond, kus noored saavad omandada demokraatia alused, mis
võimaldab neil kodanikuühiskonnas aktiivselt osaleda;
19. arvab, et kõikidele lastele tuleks varakult anda võimalus omandada muusikalisi, kunstilisi, käelisi,
füüsilisi, sotsiaalseid ja kodanikeluga seotud oskusi; on seepärast kindlal veendumusel, et koolide õppe-
kavasse peaksid kohustuslikus korras kuuluma muusika- ja kunstiharidus ning kehaline kasvatus;
20. on veendunud, et lapsed peaksid vastavalt 2002. aasta Barcelona Euroopa Ülemkogu järeldustele
varakult alustama võõrkeelte õppimist; väljendab rahulolu kavandatud uue sihttasemega, mis näeb ette, et
vähemalt 80 %-le põhihariduse ülemise astme õpilastest õpetatakse vähemalt kahte võõrkeelt; rõhutab jätkuva
võõrkeeleõpetuse tähtsust keskkooli kõrgemates klassides, tagamaks, et noored omandavad kõrgetasemelise
keeleoskuse; palub liikmesriikidel kaaluda võimalust palgata keeli õpetama rohkem inimesi, kellele õpetatav
keel on emakeel;
21. rõhutab, kui oluline on haridus info- ja sidetehnoloogia ning meediaoskuse valdkonnas; peab oluli-
seks õpetada õpilasi kasutama ja rakendama uut side- ja digitaaltehnooloogiat;
22. hindab mitteametliku hariduse panust noortele väärtuslike oskuste andmisse, mis täiendavad koolides
omandatud oskusi, ning kutsub koole tegema rohkem koostööd mitteametliku hariduse andjatega, nagu
noorteorganisatsioonid;

Kvaliteetsed koolid ja õpetajad

23. peab kvaliteetset haridust iga lapse õiguseks ja leiab, et esimene ja tähtis samm selle tagamiseks oleks
Euroopa õpilasoiguste harta;

Neljapäev, 2. aprill 2009

24. kutsub liikmesriike ja pädevaid piirkondlikke omavalitsusi investeerima eelharidusse, et tagada kvaliteetsed eelharidus- ja lapsehooldusasutused, kus on nõuetekohaselt koolitatud õpetajad ja hooldajad, ning tagada taskukohasus; toetab eelhariduses osalemise määra kavandatud uut sihttaset;
25. on veendunud, et riiklik haridus peab jääma peamiselt riigi rahastatavaks valdkonnaks, mis aitab kaasa sotsiaalsele võrdsusele ja kaasatusele; tervitab siiski algatusi viljaka koostöö arendamiseks erasektoriga ja uute täiendavate rahastamisvõimaluste uurimiseks;
26. on seisukohal, et tuleks anda lisatoetust rahaliselt ebasoodsamas olukorras olevatele riiklikele haridusasutustele, eriti neile, mis asuvad ELi vaesemates piirkondades;
27. on veendunud, et tänapäevast infrastruktuuri, materjale ja tehnoloogiat pakkuv kvaliteetne õppekeskkond on koolides kõrgetasemelise hariduse saavutamise eeltingimus;
28. usub, et õppe kvaliteet ja head tulemused eeldavad ühtlasi nõudlikku ja ranget õppekava ning õpilaste regulaarset hindamist, kusjuures hindamisega kaasneb õpilaste enda vastutus oma õppeedukuse eest;
29. kutsub liikmesriike üles andma koolidele vajalikku autonoomiat, et nad saaksid leida lahendused oma konkreetsetele probleemidele kohalikul tasandil, samuti asjakohast paindlikkust õppekavades, õpetamismetodites ja hindamissüsteemides, tunnistades samas vajadust tagada kvalifikatsioonisüsteemide võrreldavus kogu Euroopas;
30. peab hindamist kasulikuks vahendiks haridussüsteemide kvaliteedi parandamisel; rõhutab siiski, et hindamissüsteem ei peaks olema suunatud ainult kvantitatiivsetele tulemustele ja õpilaste saavutustele, mis tekitaks haridusasutuste sotsiaalse hierarhia koos nn mitme kiirusega haridussüsteemidega, vaid ka süsteemile endale ja selles kasutatavatele meetoditele, võttes selgelt arvesse konkreetset sotsiaal-majanduslikku olukorda, milles iga kool töötab;
31. on veendunud, et hariduse kvaliteet ja tulemuste tase sõltuvad suurel määral ka õpetaja autoriteedi austamisest koolis;
32. on arvamusel, et õpetajaskonna koosseis peaks võimalikult hästi kajastama Euroopa ühiskonna üha suurenevat mitmekesisust, et anda eeskju kõikidele õpilastele; ergutab sellega seoses mõtlema vajadusele meelitada õpetaja erialale rohkem mehi, eriti algastmes;
33. on veendunud, et tuleb pakkuda nii kvaliteetset algset õpetajaharidust, mille aluseks on teooria ja praktika, kui ka sidusat jätkuva erialase enesetäiendamise protsessi ja toetust õpetajate teadmiste ajakohastamiseks teadmispõhises ühiskonnas vajalike oskustega kogu nende karjääri jooksul; on arvamusel, et õpetajaharidus ja töölevõtmise poliitika peaks olema kavandatud nii, et kõita kõige võimekamaid, ja et õpetajatele tuleb pakkuda sellisel tasemel ühiskondlikku tunnustust, staatust ja töötasu, mis vastab nende ülesannete olulisusele;
34. soovib tungivalt anda võimalikult paljudele õpilastele ja õpetajatele võimalus osaleda liikuvuse ja koolide partnerluse projektides; rõhutab sellega seoses Comeniuse programmi tähtsust; rõhutab vajadust kandidaatkoolide halduskoormust veelgi vähendada; väljendab rahulolu Comenius Regio loomisega; toetab ettepanekut töötada välja uus liikuvuse sihttase;
35. soovib ergutada õpetajaid, sealhulgas kunstiõpetajaid, maksimaalselt kasutama Euroopa ja riiklike liikuvusprogramme ning muuta liikuvus nende väljaõppe ja karjääri lahutamatuks osaks;

Neljapäev, 2. aprill 2009

36. soovib kaasata lapsevanemaid kooliellu ning suurendada teadlikkust elutingimuste ja õppevälise tegevuse võimalikust mõjust oskuste ja pädevuste omandamisele koolis, mõõndes, et haridusala ebavõrdsuse parandamine ainuüksi hariduspoliitika abil on osutunud edutuks;

37. soovib tungivalt luua koolide ja kogukondade partnerlussuhted, et võidelda koolivägivalga probleemiga, mis ähvardab laieneda kogu ühiskonnale;

38. on veendunud, et kõik koolid peaksid edendama demokraatiateadmiste omandamist, toetades õpilasesindusi ja võimaldades õpilastel võtta kaasvastutus kooli eest partnerluses lastevanemate, õpetajate ja koolinõukogudega;

39. kutsub komisjoni ja liikmesriike tegema tihedat koostööd, et soodustada Euroopa haridussüsteemi rakendamist liikmesriikide haridussüsteemides; palub komisjonil kaaluda Euroopa koolide kaasamist Eurydice'i võrgustiku töösse;

40. palub komisjonil anda korrapäraselt aru kahe eespool nimetatud teatise tulemusel tehtud edusammudest, et hinnata haridus- ja koolitussüsteemide tulemuslikkust ELis, pöörates erilist tähelepanu õpilaste jaoks kõige olulisemate teadmiste omandamisele;

*

* *

41. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.
